

The Final Split

- 1 גם בלא עת רוח רעה אלא שלא היה מראה זה מפני השבועה שנשבע ליהונתן או כדי שלא יעצב יהונתן כמו שאמר לדוד והגידו לדוד מעבדי שאול האוהבי אותו כי בלב שאול להמיתו כי גלה להם והסתיר מיהונתן לפיכך נשבע דוד ואמר חי ה' וחי נפשך כי כפשע ביני ובין 5 המות, ונראה כי התוירו יהונתן לפני אביו אחר מעשה ניות והיה בשלחן אביו כיום ביום כמו שאומר ואנכי ישב אשב עם המלך לאכול כלומר מנהגי לשבת עמו בשלחנו יום ביום ואף על פי כן היה ירא דוד ואמר ליהונתן כי 10 בזה יבתן הדבר אם יפקדו כשלא יהיה שם ויאמר טוב שלום לעבדך כלומר כי שקר דברו לי המדברים אז היטב לבבו אלי ופירוש כפשע דבר מועט כמו פסיעה והוא צעד הרגלי וכת"י ארי כפסעא חדא בינא ובין מותא, ובדרש בפסיעה אחת שנפטרתי מפניו נצלתו כמו שנאמר ויפטר 15 דוד מפני שאול:
- 1 רד"ק (ב) ויאמר לו חלילה. יש לשאול היאך היה מבטיחו יהונתן על שקר ואיך אמר לו ולא יגלה את אזני והלא לעיני כל היה רדפו ומבקש את נפשו אלא היה חושב יהונ' שלא היה בלב אביו להמיתו אחר שנשבע לו ואמר חי ה' אם יומת ומה שהיה מטיל לו החנית אחרי השבוע' ומה ששלח לביתו לשמרו ולהמיתו ומה שהלך אחריו עד ניות ברמה להמיתו היה חושב יהונתן כי מפני רוח רעה שהיתה מבעתת אותו היה רוצה להמיתו בעוד שהיתה בו הרוח הרעה כי לא היתה לו רוח רעה אלא לעתים כמו שאמר והיה בהיות עליך רוח אלהים רעה אל 10 שאול וכן לא ראינו שהיה רוצה להמיתו אחר השבועה אלא בהיות עליו רוח רעה לפיכך היה מבטיחו יהונתן כי היה יכול להשמר ממנו בהיות עליו רוח הרע' ואף על פי שהיה לו לנגן לפניו בעת ההוא אף על פי כן היה יכול להשמר ממנו שלא יעמוד למולו ושאל היה בלבו להמיתו 15

ויקרא יהונתן אחרי הנער מהרה חושה אל תעמוד וילקט נער יהונתן את החצי (החצים קרי) ויבא אל אדניו. (כ, לח).

- 1 ויש מפרשים ענין זה של יריית החצים (קין) שביקש יונתן לדעת מהי הגזרה בשמים. שמדבריו של שאול בלבד אי אפשר לעמוד מה יעלה בחלקו של דוד, אם ינוע או ינוח. שמדברי האדם בלבד אין להחליט מה יהיה. שיש ואדם מדבר רעה על חבירו והאלקים חשבה לטובה. וזהו שנאמר מי זה אמר ותהי ה' לא צוה מפי העליון לא תצא הרעות והטוב (איכה ג). שאם לא תצא מפי עליון הרעות 5 והטוב אין בכח אדם לעשות כלום. והנה בידוע הדבר שאם יורים בחצים, פעמים מחפשים החצים במקום קרוב והם במקום רחוק, ופעמים מחפשים במקום רחוק והם במקום קרוב. וזהו שאמר יונתן אל דוד ואני שלשת החצים אורה לי למטרה, היינו למטרת חפצי לדעת מרכז האמת אם גזרה היא מן השמים. אם יודמן שהנער יבקש החצים במקום קרוב ואצטרך להגיד לו הנה החצים ממך והלאה, סימן שזו 10 גזרה מן השמים שיהיה דוד נודד ממקומו ויפרד ממנו. ואם יבקש הנער החצים במקום רחוק ויצטרך להגיד לו הנה החצי ממך והנה, סימן שרצון ה' שישאר דוד במקומו. (וזהו שמפרש רש"י הקב"ה חפץ בך ולא תירא ואפילו אם שמעתי מאבי הרעה עליך).

1 רבי שמעון בן פזי רמי: כתיב ויעש את שני המאורות הגדולים, וכתוב את המאור הגדול, ואת המאור הקטן! אמרה ירח לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד? אמר לה: לכי ומעטי את עצמך. אמרה לפניו: ריבונו של עולם, הואיל ואמרתני לפניך 5 דבר הגון, אמעיט את עצמי? אמר לה: לכי למשול ביום ובלילה. אמרה ליה: מאי רבותיה? דשרגא בטיהרא מאי מהני?! (מה התועלת בנר בצהריים). (אמר לה): זיל ליקרו צדיקי בשמך - יעקב הקטן, שמואל הקטן, דוד הקטן. חזייה דלא קא מייטבא דעתא, אמר לה הקב"ה: הביאו כפרה עלי, שמיעטתי את הירח.²⁶

